

A Remsey család a Gólyakalifa című darab próbája közben.
Fotók: Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet

Remsey Iván Kínai Mandarin bábja, 1950-es évek első fele, 60 cm.
Fotó: Szebeni-Szabó Róbert

Jelenetkép a Gólyakalifa című előadásból a Kashnur, a Kínai Mandarin és a Fantom bábfigurákkal

Lovas Lilla

EGY BÁBOS-KÉPZŐMŰVÉSZ DINASZTIÁRÓL ÉS AZ ARASZNYI CSODÁKRÓL

Az Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet (OSZMI) bábművészeti gyűjteménye 1970 óta törekszik arra, hogy teljes körben gyűjtse és feldolgozza a magyar vonatkozású bábjáték tárgyi emlékeit és dokumentációt. A Belitska-Scholtz Hedvig által létrehozott gyűjtemény mára több tízezer kollekcióvá duzzadt.

A kollekció tárgyi emlékei őrzik az elmúlt 150 év magyar vonatkozású bábjátékos törekvéseinek főbb állomásait a vásári bábjátéktól a művészi bábjátékon át a pedagógiai bábjátászig. A bábgyűjteményben megtalálhatóak a különböző klaszszikus és egyedi bábtechnikák képviselői is: Szokolay Béla marionettjei, A. Tóth Sándor zsák-bábjai, Büky Béla síkbábjai, Blattner Géza billentyűs marionettjének rekonstrukciója, Rév István Árpád mechanikus rudasbábjai. Struktúráját tekintve a gyűjtemény jól elkülöníthető kisebb egységekből áll, önmagába sűríti az intézet különböző tárainak felépítését. Ezért a Bábttárban a bábgyűjteményen túl van szcenikai (pl. Rév István Árpád *Toldi* című előadásának díszletei, kellékei, jelmezei), fotó (pl. Blattner Géza üvegdiagram-sorozata), kéziratos (pl. szövegkönyvek, levelezések), képzőművészeti (pl. Büky Béla árnyjátéktervei), színlap- és aprónyomtatvány (pl. Állami Bábszínház színlapjai, meghívói), valamint audiovizuális (pl. előadásfelvételek, portréfilmek) gyűjtemény és cikkarchívum is.

Az OSZMI és ezen belül a Bábttár működését is a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény határozza meg. E törvény¹ definiálja

a múzeumokat és azok feladatait: „A múzeum a kulturális javak tudományosan rendszerezett gyűjteményeiből álló muzeális intézmény, amely a kulturális javakat és a szellemi kulturális örökség elemeit tudományos, örökségvédelmi, oktatási és ismeretátadási céllal gyűjti, megőrzi, feldolgozza, kutatja és kiállítja, továbbá egyéb formákban közzé teszi. Tevékenységével elősegíti a természeti, társadalmi, művészeti, kulturális és tudományos összefüggések kutatását, megértését, nyomon követi azok jelenkori változásait és folytonos művelődésre ösztönöz.”²

A törvény második pontja a feladatok további pontosításakor három területet jelöl meg: gyűjteménygondozást (gyarapítás, nyilvántartás, állományvédelem), tudományos feldolgozást és publikálást, valamint a hozzáférhetővé tételt (állandó és időszaki kiállítások rendezése, közművelődési és múzeum-pedagógiai programok és kiadványok biztosítása, kulturális javak digitalizálása, kutatási tevékenység biztosítása). Lényegében a muzeális intézmények fő feladatait a következő öt szóval lehet összegezni: gyűjtés, megőrzés, feldolgozás, kutatás, közzététel. A Bábttár mindennapos tevékenységét meghatározza a gyűjtemény feldolgozásán, nyilvántartásba vételén és a kutatók kiszolgálásán túl az időszaki kiállítások rendezése és a digitalizálás, mely a XXI. században a gyűjteménygondozás (kiemelten az állományvédelem) és a hozzáférhetőség (kutathatóság) kulcsfontosságú tényezőjévé vált. Természetesen mindezek mellett a Bábttár minden évben igyekszik gyarapítani gyűjteményét is.

1 1997. évi CXL. törvény a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről 42. §

2 A törvény a http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99700140.TV [2016. április 15.] érhető el.

Remsey András Fajankó bábja, 1950-es évek első fele, 45 cm

Remsey Iván Fantom bábja, 1950-es évek első fele, 95 cm

Jelenetkép a Zsugori, Fajankó meg az okos Szamár című bábjátékból

Hogyan bővíthető napjainkban egy gyűjtemény?

Egy muzeális intézmény gyűjteményét vásárlás, ajándékozás vagy hivatalos átadás útján bővítheti. A kortárs magyar vizuális művészeti alkotások megvásárlásáért a Nemzeti Kulturális Alaphoz lehet pályázni, sajnálatos módon a bábgűjtemény az elmúlt évek tanúsága szerint a legritkább esetben tudott így gyarapodni. A Bábtár esetében legjellemzőbb a hivatalos átadás, amikor különböző bábtársulatoktól érkeznek be színlap és aprónyomatvány (bemutatók meghívója, plakátja, színlapja), digitalizált fotóanyag és előadásfelvétel. Annak ellenére, hogy ez a legjellemzőbb gyarapodási mód, mégis nagyon hektikusnak mondható. Míg az Országos Széchényi Könyvtár állománygyarapodását kormányrendelet biztosítja a sajtótermékek kötelezpéldány szolgáltatásával, az OSZMI esetében nem beszélhetünk ilyen biztosítékról. Egyedül a minősítéssel nem rendelkező előadóművészeti szervezetek (pl. kisebb, családi bábszínházak) kötelesek az előző évad dokumentációját leadni az intézetnek. Ezért a legtöbb esetben csupán azokban a partnerintézményekben bízhatunk, amelyek felismerik a kulturális örökség dokumentálásának, őrzésének és tudományos feldolgozásának fontosságát.

Az ajándékozás a második legjellemzőbb gyarapodási mód, amikor magánszemélyek ajánlanak fel bábtörténeti szempontból jelentős tárgyi emlékeket és dokumentációt a gyűjteménynek. Ebben az esetben a gyűjtemény bővülését akadályozza az a tény, hogy a bábtervezőknek az elkészült terveken túl nincsenek birtokában a megvalósult bábok, azok az adott intézmény leltárába kerülnek. Ebből adódóan sem a tervező, mint magánszemély; sem a színház, mint intézmény (hivatalos átadó) nem tud bábokat felajánlani a gyűjtemény számára.

Keleti herceg bábjá. Remsey-fotók: OSZMI

Az önkormányzati fenntartású bábszínházak leltározását általában rendeletek szabályozzák, így jelenleg még keresni kell a megoldást a bővülésnek erre az irányára. Az elmúlt évek hagyatékait számba véve három jelentős kollektió került be a tárbá: 2013-ban és 2014-ben érkezett hozzánk Séd Teréz hagyatéka,³ mely a pedagógiai és lélektani bábjátékról és az 1950-es évekről tanúskodik; azok jelentős dokumentációja. Ezek nagyrészt dokumentumok, jegyzőkönyvek, levelezések, albumok, kisebb részt tekintve pedig Séd Teréz bábos kézműves-foglalkozásainak tervezett prototípusai. Szintén 2014-ben kapta meg a gyűjtemény a Mikropódium Családi Bábszínháznak a világtornéihoz köthető teljes dokumentációját 1997-től 2012-ig⁴. Ezt Lénárt András idén tovább bővítette első kísérleti bábjátékjával,⁵ valamint a 2013-as, 2014-es és 2015-ös évek dokumentációja is hamarosan a gyűjteménybe érkezik. 2015-ben a Remsey család hagyatékát⁶ is nekünk ajándékozták.

A bábjátékos-képzőművész dinasztia öröksége, a Remsey-marionettek

A Remsey család⁷ több generációjára is hatással volt a gödöllői művésztelen, a közös alkotás szellemisége. A képzőművész család bábjátékos törekvére.

3 Gyarapodási napló számok: Gy/80 és Gy/82

4 Gyarapodási napló szám: Gy/107

5 Gyarapodási napló szám: Gy/160

6 Gyarapodási napló szám: Gy/136

7 Remsey Jenő (1885–1980) drámaíró–festőművész és Frey Vilma gyermekei – Ágnes (1915–2010), Iván (1921–2006), Gábor (1925–1999) és András (1929–2011) – a gödöllői művésztelenen élő képzőművészek és bábjátékos dinasztia tagjai voltak.

Lellei Pál és Lénárt András a *Mikropódium a világ körül* című kiállítás megnyitóján (OSZMI, 2016.03.21.) Fotó: Miglinczi Éva

seit két korszakra oszthatjuk⁸. A Remsey Marionettszínház első korszaka 1934-35-re tehető. A visszaemlékezések tanúsága szerint Remsey Iván (1921–2006) 14 évesen kezdeményezte a családi bábszínház létesítését egy Podrecca⁹-film hatására. A bábszínház-alapításban az egész család részt vállalt, maguk készítették a színpadot, a díszleteket, a jelmezeket, de a körülbelül 35 cm-es bábfigurákat is ők faragták, zsinórozták fel. Varietészerű előadásai során helyzetgyakorlatokat, mutatványokat, mozgásra építő rövid számokat dolgoztak ki. „Nem cselekményes játékokat akartak bemutatni, hanem az emberi

test anatómiáját igyekeztek karikírozni.”¹⁰ E korszak bábjai a II. világháború alatt megsemmisültek. A családi bábszínház a háborút követően, 1947-ben újra kezdte a bábkészítést. A Remsey Marionettszínház második korszaka 1947–53-ig datálható, és ezzel egy olyan kitartó családi vállalkozásnak bizonyult, mely az országos bábmozgalom és az államosítás mellett ideológiamentes művészeti tevékenységet folytatott, megőrizve függetlenségét. A korszak propagandacélú elvárásainak megfelelő zsákbáb-technika alkalmazása helyett a művészi bábjáték (Blattner Géza és Rév István Árpád) hagyományait állították

8 A Remsey család marionettszínházáról Kopin Katalin: *Delettare ed Educare. A Remsey marionettszínház története (1934–1953)* című tanulmányában (*Art Limes, Báb-tár XIV.* 6–16. o.) és Kós Lajos–Németh Antal–Óhidy Lehel–Raffay Anna–Szokolay Béla: *A bábjátszás Magyarországon*. Bp., 1955. Utóbbi könyvben az Egy család, ahol mindenki bábozott alfejezetben olvashatunk bővebben a Remsey marionettszínházról.

9 Podrecca olasz bábos dinasztia. A római *I Piccoli* marionett társulatot Vittorio Podrecca (1883–1959) alapította 1914-ben. Előadásaiiban ötvözte az olasz hagyományokat és az operát. Hazai sikereiknek köszönhetően 1922-től beutazták a világot. Előadásai előtt külföldön olyan emberek, mint Charlie Chaplin vagy G. B. Shaw is tisztelettel adóztak. Vittorio Podrecca halála után öt évvel a világ egyik leginspirálóbb bábszínháza bomlott fel.

10 Blattner Géza: *A bábjáték Magyarországon*. Bp., 2010. Vince Kiadó, 28. o.

követendő példának, a marionett-technikánál és a karikatürisztikus ábrázolásmódnál maradtak. A *báb-játszás Magyarországon* című kötet Szokolay Béla és Kós Lajos által írt alfejezetében a Remsey család kapcsán olvashatunk a bábkészítés – bábmozgatás – előadástípus összefüggéseiről: „A bábok együtt alakultak mozgásuk koreográfiájával, aminek tudvalevően technikai meghatározója van: a különböző mozgató-keresztek. Az elkészült bábokkal azután begyakorolták az életből megfigyelt és továbbgondolt mozdulatokat. Játék közben rögtönzéssel fejlesztették tovább az elképzelést. Mert a marionettel lehetséges teljességgel emberutánzó, bravúros mozdulatokat végezni, de lehet – és ezen az úton dolgoztak ők is – a bábuhoz formálni, átalakítani és nemcsak ráaggatni az emberi mozdulatot. Számaik valóban csak a bábok technikai szerkezetéből adódó kis helyzet-játékok voltak.”¹¹

Repertoárjukban a számos helyzetgyakorlat (például *Zsonglőrök*, *A repdeső karmester*, *Néger szteptáncos*, *Állatidomító*, stb.) mellett helyet kapott két többfelvonásos keleti témájú mesejáték (az *Ezeregyéjszaka* meséből a Sein Alasnam herceg és a Szelleme Királya című mesék, és a *Gólyakalifa*), továbbá gyermekeknek szóló mesejátékok és tanítócélzatú bohózatok is.

A Gólyakalifa című német mese alapján készült háromfelvonásos bábjátékban többek között Remsey Iván Kínai Mandarin és Fantom bábjaikat és Remseyne Sáros Ilma Kashnur bábját használták. Kopin Katalin tanulmányából tudható, hogy az előadást „zenei aláfestéssel adták elő, bizonyos jeleneteknél Rimszkij-Korszakov zeneműve, a Keleti vendég dala (Hindu dal) szólt.”¹² A fennmaradt jelenetképeken jól megfigyelhetők a nagyméretű díszletek (a földön álló Fantom báb 95 cm magas) kulisszái.

A Gólyakalifa című előadás kapcsán közölt képek a 2015 márciusában a Báltárba érkezett hagyatékából valók. Ez a hagyaték a Remsey Marionettszínház

második bábos korszakának (1947-53) öröksége. A család szinte valamennyi tagjától kerültek be marionett bábok: Remsey Iván 3 db és felesége, Remseyne Sáros Ilma 6 db, hársfából készült, 50-70 cm magas figurája mellett Remsey András 3 db 45-57 cm magas szintén hársfa és Remsey Jenő 2 db 65 cm-es bábu. A marionetteken túl agyag és papírmásé bábfejek, bábkosztümök, kellékek, plakátok, egy díszletelem és közel 90 db fénykép került a Báltár gondozásába. A korszakra jellemző bábokról Kopin Katalin ekképp ír: „A bábok rendkívüli formateremtéssel, magas művészi igényekkel kerültek megformálásra, mindegyik más karaktert ábrázolt. Plasztikus, szoborszerű kialakítás, a legapróbb részletekig terjedő gondos megmunkálás jellemzi a bábokat.”¹³ Remsey Iván Kínai Mandarin bábja jól példázza ezt a plasztikusságot és karakterisztikusságot.

A tenyérben táncoló csodák kezdete, a Mikropódium Családi Bábszínház első bábja

Lénárt András 1995-ben alapította meg a Mikropódium Családi Bábszínház egyszemélyes társulatát, mely 1996 óta járja a világ legnevesebb nemzetközi báb fesztiváljait. Bőrendnyi báltársulatával bejárta a világot, arasznyi figurái Japántól Brazíliáig repítették. A Mikropódium állandó repertoárján két előadás szerepel a *STOP! Állj meg, és nézz!* és a *Con Anima*. A *STOP!* a fesztiválok és szabadtéri előadások tapasztalataiból kiindulva mindössze 20 perces előadása zenés-mutatványos etűdökből álló bábjáték. Jellemző szereplői, a Bohóc, a Sellő, a Balerina és a Halak. Másik előadása a *Con Anima*, azaz a Lélekkel, mely egy végtelenül kifinomult technikával bemutatott bábos teremtéstörténet. Az apró ördög-szörny figura Szemző Tibor zenéjére elevenedik meg, ahogy a homokból előadssa Ádám és Éva bábjaikat. A szintén 20 perc körül előadás sötétben játszódik egy homokkal borított asztalon, csak a világítás szolgáló két gyertyafény irányítja a nézők figyelmét.

11 Kós Lajos–Németh Antal–Óhidy Lehel–Raffay Anna–Szokolay Béla: *A bábjaitszás Magyarországon*. Bp., 1955. 100–101. o.

12 Kopin Katalin: Delettare ed Educare. A Remsey marionettszínház története (1934–1953). *Art Limes, Báb-tár XIV.* (2012/4.) 13. o.

13 Kopin Katalin: Delettare ed Educare. A Remsey marionettszínház története (1934–1953). *Art Limes, Báb-tár XIV.* (2012/4.) 13. o.

Lénárt András és a Balerina Az én kicsi bohócom...-kiállítás megnyitóján. Fotó: Miglinczi Éva

A prototípus báb, Fotó: Szebeni-Szabó Róbert

A Mikropódium kicsi Bohóca. Fotó: Miglinczi Éva

Az előadások különlegessége, hogy nem követi a szabadtéri előadások vásári bábhagyományából eredő harsány, akciódús tradíciót. Így a maga néma apróságában, a bravúros technikával életre keltett mutatóványokba sűrített feszültséggel ragadja meg és varázsolja el nézőit. Nemzetközi sikeréhez is nagyban hozzájárul ez a fantáziamozgató, etűd szerkezetű némajáték, mely kortól és nemzetiségtől függetlenül a befogadást. Az UNIMA kis- és nagydiplomája mellett számos jelentős elismerést szerzett a technikai díjaktól az előadói díjakig. Bábu jelentőségét a figurák technikai jellege, a mozgatás kifinomult lehetőségei adják. Ez a speciális bábtechnika kerül a darabjai középpontjába: a dramaturgia helyét maga a mozgás, az aprólékos tánc és a zene összhangja adja meg.

Kezdetben nem volt más, csak egy fénykép, egy apró japán bábót ábrázoló fotó, amellyel bábos, Yoshiya Yamamoto az 1996-os budapesti UNIMA Világfesztiválra jelentkezett. A fényképen látott kobold figurája végül egy fogadáshoz vezetett Lellei Pál bábkészítő és Lénárt András között. A fogadás tárgya a hajlított pálcákkal mozgatott manócska technikájának megvalósítására irányult: vajon hogyan is mozgatható ez a kis lény? Lénárt András aztán összeállította az első bábót, hogy megfejtse ezt a rejtélyt. A maga faragta báb illesztéseihez és a mozgatásához fémet és különböző zsinórozást használt. Ugyan a kobold technikája örökre titok marad, de egy új magyar fejlesztésű bábtechnikát inspirált: *„Amikor a kezembe vettem és megmozdult a bábocska, éreztem, hogy valami nagyon érdekes van a kezemben. Nem tudtam még akkor, hogy olyasvalami, amit ha más próbált, nem tudott vele túl sokat kezdeni. Ma se tud, ez az enyém lett.”* – mesél az első találkozásról a Mikropódium vezetője. Végül a Mikropódium Családi Bábszínház az 1996-os budapesti UNIMA Világkongresszuson mutatkozott be nagy sikerrel, és az elmúlt húsz évben több mint 280 nemzetközi fesztiválon vett részt.

Ennek az új technikának az első mintadarabja, a mindössze 18 cm magas fafigura 2016 márciusában került az OSZMI Bábtár gyűjteményébe. Magáról a technikáról egy 2011-ben készült interjúban így vall az alkotó: *„Egyedülálló figurákkal és bábtechnikával dolgozom. Valamennyi bábfigura egyedi, amelyek sokféle bábtechnikából ötvözött rendszer szerint működnek; olyanok, mint egy marionettbáb, de szinte láthatatlan zsinórokkal, hátulról mozgathatóak. Ez Kínában, Japánban többszáz éves rendszer. A kézmozgató furcsa pálcácskák ugyanakkor az indonéz árnyjátékból ismertek. Mindezek és még számos módszer ötvözetete a rendszer, amit használok. S mivel a bábokat én készítettem a saját kézméretemre, más nem is tudja megmozgatni a figurákat. Senki a világon ilyen rendszerrel nem dolgozik.”*¹⁴

A bemutatott prototípus báb befejezetlenségének köszönhetően jól megfigyelhető a különböző tradicionális bábtechnikák ötvözése. A ruhátlan, lyukas, kezeletlen fából készült bábtesten nyomon követhetők a felsőmozgatású marionettek, a hátsómozgatású ázsiai bábok és az alsómozgatású pálcás (vajang) bábok jellegzetességei. Lénárt András a bábtechnika kifejesztésekor a marionette jellemző felépítést egyesíti a pálcás és a hátsómozgatású bábok irányítási technikájával. Ennek eredményeképpen egy, a bábtesthez közel, hátulról animálható könnyed mozgásra képes, de ugyanakkor stabilan irányítható bábtechnika jött létre. Ezt a szinte észrevétlen technikát érdemes alaposabban, közelebbről is szemügyre venni!

Marionett volta ízületi tagoltságában, a bábu megkonstruáltságában keresendő. Mivel ebben az esetben a mozgatás áttételesen jön létre a játszós és bábja között, a báb elkészítésekor nagyon fontos a megfelelő illesztések kiválasztása. Lénárt András az illesztések tekintetében háromféle megoldással dolgozott: a felső végtag (váll, könyök) és a csípő ízületet zsinórokkal, a csuklót bőrrrel, az alsó végtagok

(térd, boka) ízületeit pedig szegecseléssel oldotta meg. A puhább illesztéseknek és a pálcás bábformára jellemző mozgatási technikának köszönhetően a karok kecsesebb, könnyedebb gesztusokra képesek.

Két mozgatási technika játszik fontos szerepet a figura életre keltésében. Az indonéz gyökerű pálcás bábok esetében a kezekhez és a fejhez rögzített tartó és mozgató pálcák animálják a bábót. A prototípus báb felső részét egy fejtartó fémrúd, egy fejmozgató pálcá és két kézmozgató pálcá irányítja, melyek kivitelezésükben átvezetnek a hátsó mozgatású bábtechnikához. A fejtartó egy L-alakban megtört, hátra vezetett rúd. Ennek a rövidebb szárához csatlakozik a fej hengeres csöve, melyet egy szintén hátravezetett mozgatópálcával lehet vízszintesen fordítani. Az L-alak hosszabbik szára a függőleges mozgatásban segít, és az egész báb tartójaként funkcionál. A kézpálcák hagyományosan íveltek, hogy a báb önmaga előtt is gesztikulálhasson. A lábak a hátravezetett billentyűkben végződő zsinórozással mozgathatóak. Így az alsó végtagokat a bokán, térden, cipőorron keresztül több csatlakozási pont kelti életre.

A prototípust egész bőrdnyyi társulat követte, a *Stop! Bohóca*, Balerinája, Sellője, Delfinjei és a *Con Anima* kis szörnye Magyarország talán legismertebb bábfigurái külföldön. Mindez mit sem érne maga a bábos, Lénárt András nélkül, ő az, aki tud háttérben maradni, tud második lenni; ő az egyetlen, aki ezeket az arasznyi figurákat képes megszólaltatni: „*Ujjai sokfelé, sokirányú mozgást végeznek egyszerre. Bábjait fél éven-egy éven keresztül szedi szét, rakja össze, – szokja –, gondolom, míg valami végső formát el nem nyernek. Míg ő és bábja eggyé, elválaszthatatlanná nem válnak. Ezért nem tudja egy idegen kezelni a bábót. Nem csak a technikát nem ismeri, de nem az övé. A tárggyal össze kell nőni. 'Kapcsolódnai a tárgyhoz' – ahogy ő mondja.*”¹⁵

A 2016. év további gyarapodása várhatóan elsősorban a bábszínházak és bábársulatok által beküldött színlapokból, aprónyomtatványokból áll majd össze, illetve további ajándékozás révén juthatunk bábörténeti anyaghoz. Idei terveink között szerepel, hogy Kós Lajos hagyatékából néhány báb és jelentős dokumentáció kerüljön a gyűjteménybe.

A Mikropódium Balerina-tánca
Fotó: Lénárt Márton

15 Tompa Andrea: Mikropódium. Állni és nézni. *Kisvárdai Lapok*, 2002. június 27. 2. oldal

A világtornék fala, részlet Az én kicsi bohócom... című kiállításból (OSZMI, 2016.03.21.) Fotó: Lénárt Márton

ABOUT A PUPPETEER AND ARTIST DYNASTY AND THE SPAN LONG MIRACLES

The paper concerns the rise of the puppet department of the Hungarian Theatre Museum and Institute over the last few years and the new possibilities it has developed. In general, a collection can be developed in three ways: purchasing pieces, receiving donations and transfer from other institutions by government fiat. The Hungarian Theater Museum and Institute's collection most usually benefitted from the last of these, receiving objects from puppet theaters. The objects they acquired in this way were mostly flyers, posters, brochures and invitation cards. In the last few years, the museum also received three significant donations: these were collections from Teréz Séd, the Remsey Marionette Theatre and the Mikropódium Family Puppet Theatre. The collection from Teréz Séd brings together puppetry that was used for psychological and pedagogic purposes from the 1950's on. The marionettes accompanied by photos and scenery used by the Remsey family was given in 2015. This dynasty of puppeteers explored artistic and aesthetic freedom by using marionettes instead of the hand puppets which were the officially recommended aesthetic of the communist era. The latest donation is the first puppets of the Mikropódium Family Puppet Theatre. These puppets are unfinished and undressed, and thank to this they allow us to observe to unique technique of András Lénárt. The paper focusses on these two acquisitions.